

способствует тому, чтобы иностранные студенты стали равноправными партнерами общения в украинском социуме, не только овладели социокультурной информацией, но и адекватно использовали ее в межкультурном общении, избавились от социально-психологических стереотипов восприятия Украины.

Один из путей формирования толерантного мировоззрения иностранных студентов связан с внедрением в программу обучения текстов и заданий, связанных с межкультурной коммуникацией. Именно через образовательные программы путем изучения истории, языков, культурологии, культурно-нравственных аспектов религии, этнопсихологических особенностей разных народов происходит преодоление стереотипов, формирование иммунитета к ксенофобии.

Особая роль в формировании межкультурной толерантности студентов принадлежит воспитательным мероприятиям, раскрывающим разнообразные аспекты межэтнического сотрудничества. В этом смысле воспитательная работа призвана прививать терпимость к представителям других национальных групп, конфессий, к своеобразию их самовыражения. Добиться этого помогает вовлечение иностранных и украинских студентов в совместную творческую и социальную деятельность: организация культурных мероприятий, творческих встреч, экскурсий, интернациональных вечеров, совместной волонтерской работы, которые сближают представителей разных народов и культур.

Таким образом, аудиторные занятия и воспитательная работа по РКИ (УКИ) могут стать одним из источников, способствующих укреплению важнейших, если не самых основных черт личности иностранных студентов: инициативности, любознательности, открытости, доброжелательности, стремления к сотрудничеству, толерантности.

Список источников:

1. Асмолов А.Г. Толерантность: от утопии к реальности / А.Г.Асмолов// На пути к толерантному сознанию.– М., 2000.– С.5-7.
2. Братченко С.Л. Психологические основания исследования толерантности в образовании / С.Л.Братченко // Педагогика развития: ключевые компетентности и их становление.– Красноярск, 2003.– 165 с.
3. Век толерантности: Научно-публицистический вестник.–М.:МГУ, 2001.– С. 131-137.
4. Шлягина Е. И. Толерантность как условие позитивного межэтнического общения / Е.И.Шлягина, И.М.Карлинская // Психология общения: проблемы и перспективы. –М., 2000.– 257 с.

Сучасні засоби навчання в технічному ВНЗ

Новіна Н.Н.

викладач кафедри мовної підготовки

Фисун С.С.

інженер

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

м. Харків, Україна

У результаті стрімкого зростання науково-технічного прогресу кожні десять років у світі відбувається подвоєння обсягу наукових знань. Даний фактор викликає істотне збільшення кількості інформації, що використовується в сфері навчання, і її

ускладнення. Виникає об'єктивна необхідність вдосконалення навчального процесу і підвищення його ефективності і якості. Важлива роль у вирішенні цієї проблеми відводиться засобам навчання. Від рівня їх розвитку та раціональної організації застосування значною мірою залежать ефективність і досягається результат навчання.

Сучасна освіта вимагає зміни підходів до навчання. Перш за все, слід домогтися максимальної активізації і візуалізації навчання. Цьому сприяє застосування різних технічних засобів, що дозволяють скоротити час викладення потрібної інформації і сучасні технології в освіті, що полегшують подачу матеріалу.

Засоби навчання – обов'язковий елемент оснащення освітнього процесу. Поряд із цілями, змістом, формами і методами навчання засоби навчання є одним з головних компонентів дидактичної системи.

У практику навчального процесу міцно увійшли технічні засоби навчання (ТЗН). Вони являють собою комплекс світлотехнічних і звукових навчальних посібників та апаратури для активізації процесу навчання, які також називають аудіовізуальними засобами, які забезпечують образне сприйняття досліджуваного матеріалу, його наочну конкретизацію у формі найбільш доступною для сприйняття та запам'ятовування.

Сучасна освіта характеризується тим, що вперше за всю історію розвитку педагогіки з'явилося покоління засобів навчання, що функціонують на базі інформаційних і комунікаційних технологій, які створюють передумови для небувалої інтенсифікації освітнього процесу.

Використання сучасних навчальних мультимедійних технологій потребує використання у вузі сучасних технічних засобів навчання, які дозволяють: збагатити педагогічний, технологічний інструментарій викладачів; сприяють підвищенню методичної майстерності викладачів-предметників; використанню електронних навчальних програм, тестів, вправ.

Реалізація можливостей нових інформаційних технологій багатоаспектна: це негайний зворотний зв'язок; комп'ютерна візуалізація навчальної інформації; архівне зберігання великих обсягів інформації та легкий доступ до неї; автоматизація обчислювальної та інформаційно-пошукової діяльності; інтерактивний діалог; управління відображеними на екрані моделями різних об'єктів, процесів, явищ ; автоматизований контроль; тренінг і т.д.

Сучасне обладнання – це широкий спектр високоефективних технічних засобів навчання. Окрім комп'ютерів, які дають можливість змоделювати багато процесів і тим самим дозволяють на практиці реалізувати знання студентів, це: цифрові проектори – для відображення комп'ютерної інформації та відео; проекційні екрани – різноманітних моделей; оверхед-проектори; слайд-проектори; копії-дошки – для тиражування записаного на дошці; інтерактивні дошки – можливість прямо на дошці змінювати демонстраційні електронні матеріали; документ-камери – настільні відеокамери для демонстрації об'єктів і слайдів за допомогою цифрового проектора; відеоконференційні системи – для ефективного спілкування на відстані; маркерні та текстильні дошки; проекційні столики і т.п.

Технічні засоби навчання (ТЗН) – сукупність апаратури і технічних пристроїв з дидактичним забезпеченням, що застосовуються в навчально-виховному процесі та самоосвіті з метою його оптимізації, для передачі і зберігання навчальної інформації, контролю за ходом її засвоєння, формування і закріплення знань, навичок, умінь .

При класифікації технічних засобів навчання їх умовно розділяють на: пасивні, активні та інтерактивні технічні засоби навчання.

1. Пасивні технічні засоби навчання включають в себе інформаційні матеріали, лінійні навчальні програми на фізичному носії (кіноплівці, магнітній стрічці тощо) і технічні засоби надання тієї інформації, яка зашифрована на фізичному носії – це діа- і кінопроектори, магнітофони, відеомагнітофони та ін.

2. Активні технічні засоби навчання являють собою навчальні аудіовізуальні програми і програми ЕОМ розгалуженого типу, а так само ті технічні засоби, які відповідають за їх пред'явлення (можливість надання інформації) зі зворотним зв'язком із студентом.

До групи активних технічних засобів навчання слід віднести тренажери, алгоритми та програми ЕОМ, аудіовізуальні навчальні програми, технічні засоби статичної проекції, куди входять діапроектори, слайдопроектор, кадропроектори, установки поліекранний фільмів, установки стереоекції, голограми, великоформатні слайди, мікрофоти для відтворення мікрофільмів і мікрофіші ; звукотехнічне пристрої магнітного запису, до яких відносяться моно- і стереомагнітофон, мікшери, еквалайзери, касетні магнітофони, стерео- і моноусілітелі, системи світломузики, акустичні системи, лінгафонні класи, системи кодування на магнітній стрічці сигналів управління роботою технічних засобів, диктофони.

3. До інтерактивних технічних засобів навчання відносять навчальні програми, які дають можливість змінювати і формувати в процесі навчання його зміст і володіють адаптивною методикою інформаційної взаємодії із студентами. До інтерактивних технічних засобів навчання відносять сучасні технічні засоби (автоматизовані системи на базі ЕОМ), які забезпечують взаємодію навчального комплексу зі студентами.

До групи інтерактивних технічних засобів навчання входять автоматизовані навчальні системи (АНС), гнучкі автоматизовані навчальні комплекси, автоматизовані інформаційні системи, діалогові системи мовного спілкування, а також інтерактивні дошки.

ТЗН, об'єднані в певну групу, мають чітку спрямованість на конкретне рішення конкретних завдань, завдяки чому з допомогою ТЗН можна поступово відтворити структуру досліджуваного процесу або об'єкта. Крім цього, пасивні технічні засоби навчання дають можливість здобути не тільки візуальної, але так само і звукової інформації. Важливою особливістю пасивних технічних засобів навчання є можливість використання їх педагогом у процесі навчання у тому порядку, якого вимагає конкретне заняття. Активні технічні засоби навчання є наступним етапом еволюції технічних засобів навчання. Завдяки цій групі технічних засобів навчання сам процес навчання стає більш швидким і ефективним. Група активних технічних

засобів навчання передбачає опосередковане пред'явлення інформації, при цьому організовує і стимулює індивідуальні та колективні форми навчальної діяльності, а також проводить контроль цієї діяльності, значно прискорює процес отримання і засвоєння знань, підвищує якість навчання.

Враховуючи той факт, що техніка постійно знаходиться в процесі розвитку, а разом з нею постійно удосконалюються і технічні засоби навчання, можна припустити, що в недалекому майбутньому класифікація технічних засобів навчання поповниться вже новою групою вдосконалених технічних засобів навчання.

Дошка в освіті не просто інструмент для демонстрації, а й навчання, вона породила спеціальну систему комунікації, прямий і зворотній зв'язок – один викладач може працювати з декількома студентами. Дошка це особливе – пізнавальне – вікно в світ. Але з часом він став звичним і повинен був перетворюватися, як і всякий інструмент. У ХХ столітті з'явилися технології, у яких викладач залишався за кадром, ставав прихованою фігурою, методистом, який організовував подачу матеріалу. Студент доходив до всього сам. Значно підвищилася інтенсивність навчання. Сучасна молодь освоює все нові форми спілкування, використовуючи новітні технології. Приходячи в аудиторії, вона – за замовчуванням – вимагає і нових інструментів освіти. Це означає, що вікно у світ пізнання має придбати нові функції.

Досягнення нових технологій – інтерактивна дошка, збагатившись своїми розширеннями, стала відповідати на запит більш активної взаємодії.

Інтерактивна дошка – це сенсорний екран, приєднаний до комп'ютера, зображення з якого передає на дошку проектор. Досить тільки доторкнутися до поверхні дошки, щоб почати роботу на комп'ютері. Спеціальне програмне забезпечення для інтерактивних дошок дозволяє працювати з текстами та об'єктами, аудіо-і відеоматеріалами, Інтернет-ресурсами, робити записи від руки прямо поверх відкритих документів і зберігати інформацію. Дошка надає унікальні можливості для роботи і творчості і приголомшливо легка в управлінні.

Інтерактивний екран ввібрав в себе всі функції комп'ютера, будучи практично його модифікацією, продовженням. Він має потужну пам'ять і гнучкий зворотний зв'язок, м'яко відгукується системою, в якій людина може працювати звичайним чином – як ручкою в зошиті. Студент може вдаватися і до тактильної комунікації, створенням зображення рукою, а може використовувати і дистанційне керування – залежно від цілей і задач, що розв'язуються.

Інтерактивна дошка стала особливим середовищем, з якого викладач може отримати дуже багато освітніх можливостей, будувати з її допомогою заняття, реалізуючи необхідну тактику. Крім того, важливо, щоб зберігався рівень креативності – щоб студент активно брав участь у роботі – всім цим вимогам відповідає інтерактивна дошка. Викладач, керуючи дошкою, може втілювати у навчальний матеріал деякі (заздалегідь підготовлені) ідеї, які студенти в процесі зворотного зв'язку можуть модифікувати і виконувати у властивій їм формі. Освітній процес стає більш гнучким.

Критерієм успішності студентів стає не стовідсотково вірна відповідь, яку оцінює викладач, а міра участі у зворотному зв'язку, яку має оцінити сам студент.

Крім цього, інтерактивна дошка має певні переваги: запам'ятовує, як і будь-який комп'ютер, акти взаємодії (зберігає зворотний зв'язок) і може їх відтворити; дозволяє спостерігати процес і аналізувати накопичений матеріал; дозволяє виявляти проміжні результати, які важливі для розуміння особливостей динаміки змін, точок вибору і впливів, які для них були значимі; дозволяє демонструвати результати, які одержує сам.

Інтерактивна дошка – це ідеальне рішення для навчального процесу. Різні розміри дозволяють підібрати рішення і для невеликої, і для просторої аудиторії. Завдяки зручності використання і великому набору можливостей, інтерактивні дошки займають гідне місце скрізь, де необхідна демонстрація візуального матеріалу та тісна інтерактивна взаємодія з аудиторією.

У нашій країні цей інструмент навчання і групової роботи тільки почав одержувати широке поширення, у той час як за кордоном вже накопичено чималий досвід застосування інтерактивних дошок, який показує, що завдяки включенню інтерактивної дошки до навчального процесу, вчитися стає цікаво і захоплююче, що приводить до зростання мотивації навчання.

Сьогодні найбільш значні зміни відбуваються в інформаційній області. Традиційні технічні засоби навчання орієнтовані на пасивний, споглядальний характер засвоєння інформації. У зв'язку з цим, основою системи засобів навчання в сучасній школі мають стати мультимедійні засоби навчання нового покоління, що поєднують у собі всі переваги сучасних комп'ютерних технологій, виводять процес навчання на якісно новий рівень, відповідають тому способом сприйняття інформації, яким відрізняється нове покоління школярів, яке виросло на ТБ, комп'ютерах і мобільних телефонах і в якого набагато вище потреба в темпераментної візуальної інформації і зорової стимуляції, і максимально використовують переваги сучасних інформаційних, комунікаційних та освітніх технологій.

Застосування мультимедіа в сфері освіти сьогодні йде вже досить успішно і має такі напрямки: відеоенциклопедії; інтерактивні путівники; тренажери; електронні лекторії; персональні інтелектуальні гіді по різних наукових дисциплінах; системи самотестування знань учня; моделювання ситуації до рівня повного занурення – (для вивчення мови) та ін.

При використанні мультимедіа з'являються нові навчальні методики, нова педагогіка, новий інструментарій. Медіаосвіта, інтегроване в навчальні предмети збагачує навчальний процес новими формами, методами і прийомами роботи, що дозволяють активізувати пізнавальну діяльність студентів.

Працюючи над мультимедіа проектами, студенти отримують досвід використання сучасних технічних засобів, з одного боку, з іншого боку – набувають навички індивідуальної та колективної роботи.

Наочних матеріалів і навчальних ресурсів з будь-якого предмета і з будь-якої теми в даний час можна знайти безліч. Так, при читанні лекцій доцільне використання проектора, що дозволяє відобразити все, що відбувається на екрані комп'ютера на великому екрані. Таким чином, викладачі можуть читати лекції без малювання крейдою на дошці і помітно прискорити подачу матеріалу. Також

викладачі можуть використовувати заздалегідь підготовлені в текстовому процесорі Microsoft Word документи, схеми і малюнки.

Крім того, кожна дисципліна має свою специфіку і відповідно для неї можна рекомендувати найбільш доцільне програмне забезпечення. Наприклад, викладачі природничих дисциплін можуть застосовувати програму Math Cad для складних математичних обчислень (включаючи символічні), для моделювання лабораторних процесів використовувати програми LabView, Стратум. Замість калькуляторів можна використовувати табличні процесори Microsoft Excel.

Мови можуть викладатися з використанням програм-перекладачів, навчальних програм швидкого читання, що допомагають запам'ятовувати слова.

Таким чином, практично кожна дисципліна може використовувати нові мультимедійні технології, методи і прийоми для підвищення рівня знань, прискорення і поліпшення подачі матеріалу, активізації навчання в сучасному технічному вузі.

Технічні засоби навчання, що використовуються в вузі – одне з головних і обов'язкових умов якісної освіти. Для ефективної роботи в сучасних освітніх закладах доцільно встановлювати не окремі комп'ютери або технічні засоби, а цілі комплекси (кабінети), до складу яких входить комплект технічних засобів та обладнання, відповідне програмне забезпечення, призначені для використання викладачем і яке утворюють автоматизоване робоче місце викладача. Це дозволить здійснювати більш ефективний процес навчання і контролю з боку викладача.

Список джерел:

1. Дьомін І.С. Використання інформаційних технологій у навчально-дослідницької діяльності / І.С. Дьомін // Навчальні технології. – 2001. – № 5.
2. Купріянов М. Дидактичний інструментарій нових освітніх технологій / М. Купріянов // Вища освіта. – 2001. – № 3.

Из опыта общения преподавателя и студента-иностранца в контексте межкультурной коммуникации

Овчинникова А.С.

старший преподаватель кафедры языковой подготовки иностранных граждан

Помазун О.В.

преподаватель кафедры языковой подготовки иностранных граждан

Харьковский национальный медицинский университет

г. Харьков, Украина

Еще во времена античности знакомство с культурой страны изучаемого языка было одной из главных задач, а преподавание языка иностранным студентам сегодня не мыслится без культурного компонента.

В языке не просто отражается мир человека и его культура, именно в нем заключается важнейшая его функция – хранение культуры и передача ее из поколения в поколение, поэтому язык играет решающую роль в формировании личности, национального характера, этнической общности, народа и нации.